

Řešení pracovního listu "Savci Ameriky v Zoo Děčín"

1) Poznej zvíře: Tento savec Severní Ameriky se dříve choval pro využití jeho ceněné kožešiny a dokonce byl roku 1934 vysazen v Německu. Je nápadný zejména svým huňatým pruhovaným ocasem a černým pruhem táhnoucím se přes jeho obličej jako maska.

a) Druh: **mýval severní**

b) Jak získal tento druh své české rodové jméno?

Veškerou potravu, kterou v přírodě nachází často v pobřežním bahně, si pečlivě omývá od nečistot.

2) Nutrie říční je druh původem z Jižní Ameriky.

a) Podívej se na mapku současného rozšíření nutrie říční a uveď, na jakých dalších kontinentech se vyskytuje.

= Severní Amerika, Evropa, Asie, Afrika

b) Jak se nutrie nejspíš dostala do dalších částí světa?

- zavlečena člověkem (útěk z chovů)

3) Zoo Děčín je jedinou zoologickou zahradou České republiky, která chová medvědy grizzly. Pozoruj tato zvířata v jejich výběhu, přečti si o nich na informačních tabulích a odpověz na následující otázky.

a) Medvěd grizzly je poddruhem kterého druhu medvěda? **= medvěda hnědého**

b) Odkud medvěd grizzly pochází? **ze Severní Ameriky**

c) Čím se tento druh živí? Převládá v jeho potravě maso?

Jsou všežravci. Maso tvoří asi ¼ potravy (včetně hmyzu a ryb). V jídelníčku převažují rostliny, lesní plody a ovoce, tráva, kořínky, houby.

d) Vyškrtni z věty nesprávná slova:

Medvědi obecně ~~mají~~/**nemají** dobře vyvinuté mimické svaly. Proto v případě kontaktu ~~poznáme~~/**nepoznáme**, zda jsou rozzuření nebo zda nás jen bez povšimnutí minou.

e) Proč medvědi někdy při požívání ryb snědí pouze jejich mozek a jikry?

Pokud mají dostatek potravy požívají jen to energeticky nejvydatnější a neplýtvají energií požíváním celé ryby.

f) Jak staří jsou medvědi v děčínské zoo a jak se jmenují? Podařilo se zde někdy odchovat mláďata medvědů grizzly?

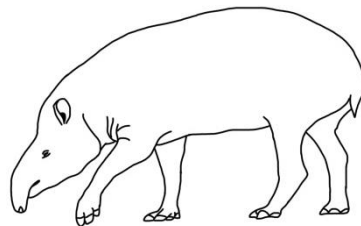
Samec Siegfried (Míša) narozen 1983 a samice Helga narozena 1982. Tento pár přivedl na svět celkem 5 mlád'at ve dvou vrzích. Všechna jejich mlád'ata jsou umístěna v jiných zoologických zahradách po světě.

4) Najdi zvíře z obrázku v zoo.

a) Druh: **tapír jihoamerický**

b) Čím se tento druh živí?

Je to býložravec – živí se větvičkami, výhonky, listy, plody a vodními a bahenními rostlinami.

c) Jak vznikl krátký chobot tohoto živočicha a k čemu mu slouží?

Vznikl protažením čenichu a horního pysku. Slouží i jako hmatový orgán.

d) Patří toto zvíře do stejného řádu savců jako sloni?

Ne. Patří mezi lichokopytníky. Sloni patří do řádu chobotnatci.

5) Najdi v zoo severoamerického hlodavce podobného dikobrazům a odpověz na následující otázky:

a) Druh: **urson kanadský**

b) Kde tráví tento živočich většinu svého času? **na stromech**

c) Kdy je tento živočich aktivní a hledá potravu? **v noci**

d) Jak se tento živočich brání v případě napadení predátorem?

Snaží se udeřit útočníka ocasem, z kterého vyrůstají velmi ostré bodliny se zpětnými háčky, které se uvolní a zapíchnou do těla nepřítele, způsobují velmi bolestivá poranění, která dlouho hnisají.

6) Zoo Děčín chová dva zástupce psovitých šelem amerického světadílu – vlka obecného a vlka hřivnatého. Najdi je v zoo a odpověz na následující otázky.

a) Která z těchto siluet zobrazuje vlka hřivnatého a která vlka obecného? V čem je stavba jejich těla rozdílná a proč?

Vlka hřivnatého zobrazuje silueta vlevo – má vysoké a štíhlé končetiny (= přízpůsobení životu ve vysoké trávě pamp). Vlk obecný (silueta vpravo) je mohutnější – váží 40-50kg, má zavalitější tělo, ne tak dlouhé končetiny.

- b) Který z těchto druhů žije v Severní a který v Jižní Americe?

Vlk obecný v Severní Americe, vlk hřivnatý v Jižní Americe.

- c) Pozoruj vlky v jejich výběhu několik minut. Poznáš, který z vlků je dominantní, a který se naopak podřizuje autoritě? Zkus popsat chování, které u vlků pozoruješ. Poté se podívej na informační tabuli "Rozumíte vlkům?". Nečti text, pouze se podívej na obrázky a zkus odhadnout, který z nich zobrazuje mimiku podřízeného postavení. *Odpovědi žáků mohou být různé, v závislosti na konkrétním pozorování. Učitel může žáky navést a pomoci jim (například připodobněním ke psům) popsat podřízené a dominantní chování.*

Podřízený jedinec nosí ocas svisle dolů nebo jej schovávají mezi nohy. Uši mají většinou přitisknuté k hlavě, především v blízkosti dominantního jedince. Dominantní jedinec nosí ocas obvykle zdvižený a uši má vzpřímené. Podřízený jedinec se často v přítomnosti dominantního přikrčí, odvrátí od něj zrak a sklopí uši. Při vážnějším střetnutí zatáhne koutky úst nebo se dokonce snaží dominantnímu jedinci olíznout pysky.

Mimiku podřízeného postavení zobrazuje obrázek číslo 4.

- d) Jaké nej- se pojí s vlkem obecným?

Je to největší psovitá šelma.

- e) Před kolika lety byl přibližně vlk obecný domestikován a které plemeno psa je vlkům nejvíce příbuzné?

Před více než 10 000 lety. Nejbližším geneticky příbuzným plemenem je československý vlčák.

- f) Umí vlci štěkat? Jak se smečka dorozumívá na větší vzdálenosti?

Vlci neumí souvisle štěkat. Dorozumívají se vytím.

- g) Které psovité šelmy bys mohl/a potkat v přírodě v České republice? Jsou zde původní?

liška obecná – původní

psík mývalovitý – nepůvodní

vlk obecný – původní

šakal obecný – migruje do ČR (první potvrzené výskyty)

- 7) Jižní Amerika je domovem mnoha druhů primátů. Uved', které druhy jihoamerických opic chová zdejší zoo.

malpa hnědá, kotul veverkovitý, kosman zakrslý, kalimiko

8) Jihoamerické kočkovité šelmy v děčínské zoo reprezentují dva druhy – ocelot stromový neboli margay a jaguarundi. Najdi je v zoo a odpověz na následující otázky.

a) Jaké prostředí obývá ocelot stromový, jak loví a proč se stal chráněným živočichem?

Tropické a subtropické lesy, především podél řek a jezer, ale i hustě zarostlé křovinaté krajiny. Loví skokem. Je chráněný protože byl hojně loven pro svou kožešinu.

b) Proč se šelmě jaguarundi říkávalo také vydří kočka?

Vydru připomíná tvarem těla, navíc dokáže dobře plavat.

9) Najdi v zoo mravenečnický velký a odpověz na následující otázky.

a) Jak dlouhý je jazyk mravenečnický velkého? K čemu slouží?

Až 60 cm, slouží k vylizování termitů z jejich hnízda.

b) K čemu mravenečnickům slouží silné drápy na předních končetinách?

Rozhrabává s nimi termitiště a v případě ohrožení se postaví na zadní nohy a brání se prudkým sekáním.

c) Mají mravenečnický v přírodě nějaké přirozené nepřátele?

Ano, velké kočkovité šelmy.

d) Pozoruj mravenečnický ve výběhu. Jak se pohybuje? Mravenečnický se pohybuje tak, že našlapuje na:

a. celou plochu chodidla

b. špičky prstů

c. hřbety prstů

e) Zamysli se, proč se mravenečnický takto pohybuje? Svou odpověď si ověř na informační tabuli.

Chrání tak ostrost svých drápů.

10) Mara stepní je hlodavec obývajících travnaté oblasti Jižní Ameriky. Do jaké čeledi řádu hlodavců mara patří?

a. **morčatovití**

c. bobrovití

b. zajícovití

d. veverkovití

11) Najdi v zoo největšího hlodavce na světě. Odpověz na následující otázky.

a) Druh: **kapybara**

b) Jaké přirozené nepřátele má tento živočich?

kočkovité šelmy, dravé ryby, hadi, kajmani

- c) Tento druh hlodavce se rád zdržuje ve vodě a je dobrým plavcem. Jak je k pohybu ve vodě přizpůsoben? Toto přizpůsobení na obrázku končetiny chybí. Dokresli jej.

= plovací blány mezi prsty

- 12) Dalším americkým hlodavcem je psoun prériový. Prohlédni si psouny v jejich výběhu, přečti si o nich na informačních tabulích a odpověz na otázky.

- a) Podle čeho dostal psoun své české rodové jméno?

Při blížícím se nebezpečí vydávají štěkavé zvuky.

- b) Psouni žijí:

a. samostatně

b. v izolovaných párech

c. v koloniích

- c) Jak se psouni starají o vegetaci ve svém teritoriu?

Pokud někde rostliny příliš vypasou, přestěhují se do jiné části teritoria a starou pastvu nechávají zotavit. Snaží se vyhubit druhy rostlin, které jim příliš nechutnají - vždy ukousnou jejich výhonky a tím získají prostor pro žádané druhy rostlin.

- 13) Posledním zástupcem amerických savců v děčínské zoo je lama vikuña. Prohlédni si tohoto živočicha a odpověz na následující otázky.

- a) Jak je tento živočich přizpůsoben životu ve vysokých nadmořských výškách?

Má velmi hustou srst a vyšší počet červených krvinek.

- b) Proč byl tento druh v polovině 20. století téměř vyhuben?

Kvůli své husté jemné srsti byly ročně zabíjeny tisíce zvířat. Teprve ve 2. polovině 20. století se jejich stavy začaly opět zvyšovat díky zákonům na jejich ochranu.

- c) Kolikrát je přibližně chlup vikuni tenčí než lidský vlas?

Žáci musí z obrázku detailu lidského vlasu a chlupu lamy vikuni zjistit jejich šířku v mikrometrech a vzájemným vydělením spočítat kolikrát je chlup vikuni tenčí.

chlup vikuni = 18,08 μ m, lidský vlas = 93,3 μ m

– chlup vikuni je tedy tenčí více než 5x

